

17 quidem tacita, & conjecturata mens, & voluntas te
statoris non sufficit, ut reuocata censetur in iustitio he
reditis facta in primo testamento Ita in specie declaran
do regulam. §. posteriori infit, quibus modis testam
infirmit. tradit. Petrus Peralta in l. si quis in principio
testamenti num. 88. verl. duodecimo fallit, de leg. 3. ad
ductus tex. l. ex parte ff. de adm. leg. vbi Bart. & Al
bericus.

Non obstat tertium, & ultimum argumentum, quia
respondet ex supra dictis, rem non esse dubiam; sed
satis claram, cum tot & tantæ extant rationes quibus
apparet primum testamentum obliterari debere, saltē
(ut diximus) in vim Codicillorum, ut scilicet per fidei
commisum restitu debeat ipsi do. Comiti Hieronymo
portio eo in dicto primo testamento reliqua.

S V M M A R I V M.

- 1 Legitimam computandam estimatis mortis testatoris tempore rebus.
- 2 Legitimam detrahi ex bonis patris iuxta valorem temporis eius mortis.
- 3 Legitimam non augeri, auctis rebus post mortem.
- 4 Legitimam patroni, non differre a legitima filii.
- 5 Valorem legitimam arrogari referri ad tempus mortis testatoris.
- 6 Quotam bonorum differre a quota hereditatis.
- 7 Quotam bonorum dici deductio are alieno.
- 8 Vniuersale ius augeri posse accessionibus.
- 9 Legitimam esse quotam bonorum contra. 10.
- 10 Legitimam esse quotam hereditatis.
- 11 Legitimam ipso iure 1. licet non petatur deberi.
- 12 Legitima petenda ius transmitti.
- 13 Legitima dominium non acquiri nisi petatur.
- 14 Legitima petenda ius acquiri sine petitione.
- 15 Legitima petenda ius transmitti ad posteros, licet filius viuens non petierit.
- 16 Acquisitionem incommutabilem non fieri nisi petatur.
- Petitione opus esse ut dominium legitima acquiratur.
- 17 Legitimam filium sua auctoritate posse apprehender et falsum esse.
- 18 Legitimam deberi cum fructibus.
- 19 Accessionem intrinsecam dici valorem rei.
- Valorem rei esse accessionem intrinsecam.
- 20 Legitimus fructus deberi a die eius petitionis. numero 2 1.
- 21 Legitima petita, accessoriæ venire fructus.
- Fructus accessoriæ venire ad rem petitam.
- 22 Legitima dominium sine petitione transire, in filium falsum.
- 23 Prestationes reales trahere secum fructus iure domini.
- 24 Legitimam deberi de corporibus hereditariis.
- 25 H ereditatem non augeri fructibus perceptis post aditam.
- Fructus post aditam non augere hereditatem.
- 26 Legitima trientem vel semijs calculorum diuersis modis. numer. 2 8.
- 27 Legitima eise partem certam bonorum tempus mortis relictorum.
- 28 Legitima calculum non recte fieri a surdo.
- 29 H ereditatis augmentum eise hereditis.
- 30 Legitima augmentationem deberi a die petitionis.
- 31 Legitima augmentationem deberi a die petitionis.
- 32 Legitima augmentationem deberi a die petitionis.
- 33 Legitima ut satiscent estimari bona quanti fuerint tempore mortis.
- 34 Legitima valorem sciri non posse, quanti eius nomine debeat heres, nisi estimatis bonis.

Initium à Domino.

C O N S I L I V M M C X L I X .

Respondi superioribus diebus pro D. Ray
mudis, & demonstrau in octaua dubitatione
ne proposita, legitimam t̄ deducendam
ex bonis. D. Paulus testatoris pro eius filiis
esse commensurandam secundum valo
rem, & estimationem temporis, quo ipse. D. Paulus de
cessit, & ob id augmentum valoris bonorum causatum
solo temporis cursu non augere ipsam legitimam; sed
cedere commodo heredum substitutorum, ad quod
bona fideicommissi peruererunt. Verum in dubium
reuocatur communis a me firmata doctorum opinio
ob nonnullas rationes, & argumenta, quæ ex Ferdinando
Berengario in l. in quartam in secunda parte nu.
123. ff. ad legem Falcidiā, & a 10. Petro Surdo in cō
fil. 128. nu. 2. lib. 1. in medium adferuntur, ea propter
requisitus, ut excitatis obiectiōnibus satisfaciāt, statui
primum communem ipsam sententiam suis argumen
ti, & rationibus munire, deinde respondere contrariis.
Primò itaque recepta hæc doctorum opinio, vel ex
eo probatur, quod in legitima t̄ editur tempus mor
tis patris, quantum illo tempore valeant ipsius patris
bona l. cum queritur, & auth. nouissima. C. de inoffi
cio. testam. vbi passim doctores. Atqui eo tempore mor
tis patris non tanti, sed minus valeant, quam nunc.
Ergo augmentum t̄ hoc valoris, & estimationis non
cedit commodo filiorum, sicq; non auget eorum legit
imam. Ita argumentari voluerunt Curtius Senior in
consilio vlt. colum. 3. versi. sed præmissis. Ripa in cap.
cum M. Ferrariensis num. 38. vers. arbitror de constit.
Secundo accedit, quod licet argumentari a legit
ima patroni ex bonis liberti ad legitimam filii ex bo
nis patris. l. vlt. C. de inoff. testa. Atquin commen
randam legitimam patroni attendit estimationis, & valor
bonorum tempore mortis liberti, etiam. §. vlt. l. si pa
tronum ex debita. §. vlt. ff. de bonis liberti l. in leg. Fal
cidia placuit, ut fructus l. in ratione la. 2. & l. pœnales.
versi. nam & si ita ff. ad legem Falcidiā. Ergo & in
legitima filiorum attendi debet valor, & estimatione
bonorum tempore mortis patris, non autem augmentum
deinde cursu temporis superueniens. Ita voluit argumen
tari Curtius Senior in dicto consil. vlt. col. 3. vers.
sed præmissis non obstantibus, &c. ibi. Sicut in legit
ima, sicut &c.

Tertio suffragatur, quod valet argumentum a legit
ima filii arrogati ad legitimam filii a se procreati,
ut tradunt.

Atqui valor, & estimatione legitimæ, t̄ filii arrogati at
tentur tempore mortis patris arrogatoris. l. vlt. ff. si
quid in fraudem patro. Ergo idem dicendum est in
hac legitimam veri filii. Ita arguit Curtius Senior in lo
co præallegato.

Quarto confert non mediocriter, quod magna est
differentia inter quotam bonorum, & quotam t̄ her
editatis. Nam quotam hereditatis est quid vniuersale cū
hereditas sit successio in vniuersum ius defuncti. l. ha
reditatis ff. de verb. signifi. vbi alciatus, & Rebustus, &
ob' id continet actions, actiuas, & passiuas, & nomina
debitorum. l. hereditatem ff. de donat. &l. hoc amplius
§. vlt. ff. de leg. 1. Quota t̄ vero bonorum & quid sin
gulari, & particulae, cum bona dicantur, deducto ere
alieno. l. subsignatum. §. bona. & le. Princeps bona. ff.
de verb. signifi. & in terminis nostris hanc differentiam
inter quotam hereditatis, & quotam bonorum omnium
melius facit. Alciatus in l. bonorum. la. 2. num. 7. ff. de
verb. signif. cum dixit, quod inter hereditatem & bona
differentiam

Consilium

MCXLIX.

90

differentia est, quod hereditas sit uniuersitas quædam,
cui omne augmentum accedit. Vnde (inquit Alcia
tus) quadranti, quem deduci de hereditate C. Falcidius
constituit, is seu uis imputabitur, qui in hereditate tē
pore mortis testatoris non erat, sed postea fuit, ut quia
ab hostibus reuersus sit. serui qui. ff. ad legem. Falcidiā.
Nam (vt hæc addam Alciato) in vniuersalibus
veniunt futura, quia videntur esse de accessionibus,
ut scribunt Bartolus in l. si ita num. 4. ff. de auro &
argento legato, & alii in specie hac relata. Surdo in di
cto consil. 128. nu. 7. lib. 1. At in bonis (subiungit Al
ciatus) aliud est quapropter cū legitimā, quæ patrono
debetur, non quota pars hereditatis, sed bonorum sit
quod augmentum vndeunque post tempus mortibus
prouenit, nihil patrono, sed heredi proficit l. si patrono
num. in fi. ff. de bonis liberto. Et ideo in specie no
stra adiungit Alciatus ibidem num. 11. quod cum legi
tima filio debeatur, non ex hereditate, sed ex bonis, et
non debetur superueniens augmentum post mortem
patris. Quod autem legitimā filiorum sit quota bo
norum, & non hereditatis, scribunt Bartolus in l. ex fa
cto la grande. col. 2. ff. de hered. in sit. Castren l. Pa
pinianus. §. quarto. ff. de inoff. testa. Baldus in l. quoties
C. de hered. institut. Alexan. in l. quia poterat num.
10. & in l. ita tamen. §. si patronus colum. 2. ff. ad Tre
bell. & in consilio 132. nu. 6. & num. 9. lib. 6. Crotius
in consilio 3. l. n. 11. l. in leg. pro herede. §. quid ta
men num. 2. 1. ff. de acq. hered. et in auth. nouissima n.
3. C. de inoff. testa. Socinus Senior in consil. 57. num.
33. lib. 4. Ruinus in l. in quartam num. 26. ff. ad legem
Falcidiā, & ibidem. Picus num. 48. & Berengarius
num. 114. Decius in l. humanitatis num. 6. C. de im
pub. & alii subst. & ibidem. Corrius num. 11. Al
ciatus in dicta l. bonorum. num. 11. Socinus Junior in
consilio 25. num. 10. lib. 1. in consil. 67. num. 61. &
consil. 124. num. 10. lib. 2. Alba in consil. 541. num. 6. lib.
3. Rolandus in consil. 39. num. 1. lib. 3. Afficit. decis.
382. num. 4. Riminal. Senior consil. 328. nu. 41. & co
munem esse opinionem testatur Viuis in lib. 1. opinio
ne. 199. sic & Emanuel Suarez in Thesauro recepta
rum sententiarum in verbo. legitima. M. Antonius Cu
chus in Tract. de legitima. in tit. legitima est quota
bonorum num. 1. Narta in consil. 155. num. 8. lib. 1. &
admittit Surdo in dicto consil. 128. num. 7. & 8. & co
munem hanc esse opinionem testatur etiam Vasquis
quæ statim referam. Et in specie magis respondit Cra
ue. in consil. 966. num. 6. lib. 5. legitimam esse quotam
bonorum, & in ea agi de iure particulari. Et his intel
ligimus, verè hanc esse communem opinionem, et si
Vasquis in Tract. de successionum progressu lib. 2.
§. 20. parte. 4. num. 2. i. 1. afficit, receptam esse sent
entiā, quod legitimā filiorum est quota t̄ hereditatis
Non tam Vasquis doctores, ut sciri possit quorū sint
huius opinionis. Et ex predictis satis constat errasse
Nattam in d. 155. nu. 8. & Surdo in dicto consil. 128.
n. 7. quotam bonorum esse quod vniuersale.

Quinto, & ultimo controvergia definitur autorita
te quinque & viginti doctorum, quos seriatis re
tuli in alio responsō hac de causa reddito in octaua
dubitacione.

Hac vera, & recepta opinione sic probata, super
est, ut diluamus, & confutemus rationes, & argumen
ta, quæ aduersus hanc sententiam adseri solent.

11 Primò sic arguitur. legitimā t̄ ipso iure debetur filiis, & etiam si non petatur.. Ita scribunt Bart. in l. si ar
rogator. nu. 19. ff. de adoptio. Baldus in leg. scimus. in
prin. C. de inoff. testa. & ibidem Salicetus. q. 1. Alex.
in consil. 55. nu. 6. lib. 2. & alios commemorati in consil.
77. num. 8. lib. 1. & alios addit. Surdo in dicto consil.
12. 128. num. 3. Si ergo ipso iure debita est legitimā; t̄ &
tanquam ius in esse productū, & acquisitum transmis

tur, valor, qui crevit cedere debet commodo filio
rum. Si nu. filius statim, mortuo patre, petiſſet legiti
mam, & ei fuſſet assignata valor cursu temporis deinceps
accrescens ipſis filiis. Ergo idem dicendum
est, licet non fuerit petita; ex quo ius sine petitione
fuit quæſitum, & valor rei ad eum spectat, cuius est
res, quia accessoriū sequitur naturam principalis ca
accessoriū. de reg. iuris in 6. Hoc argumento vñus est
Surdo in dicto consil. 128. numer. 3.

Respondeatur, quod si ius consequendi legitimā
13 ipso iure transit ad filios: attamen filii non efficiunt
tur domini bonorum patris pro sua, contingent portio
ne legitimā, nisi ab eo petatur. Ita in specie declarant
Accius, Bart. & in dicta l. scimus in princ. & ibidem.
Iason. num. 2. testatur, hanc esse communem opinio
nem, quam etiam secuti Baldus in l. si constat num....
C. de compensat. qui Alex. in consil. 55. num.... lib. 2.
Corneus in consil. 264. col. 1. verl. his tamen non obstan
tibus, & consil. 265. colu. 1. lib. 1. & in consil. 126. nu....
lib.... Idem Iason in l. de pupillo. §. qui opus nouum,
in tertio notab. ff. de operis noui nuntia. sic & Tiraq
in l. si vñquām in verbo, reuertatur num. 14. C. de re
uoca. donatio. ex accedunt Ripa in eadem l. si vñquām
q. 42. nu. 10. Parisius in consil. 9. nu. 8. lib. 2. Crauet.
in consil. 142. colum. 2. num. & in consil. 12. num. 5.
& alios plures retuli in consil. 77. num. 8. lib. 1. vbi nu.
12. scripti post Boerium, ius petendi, legitimam esse in
bonis filii, non autem dixi, ipsam legitimam ante peti
cionem esse in bonis, siue in dominio ipsius filii. Et
verè hæc videatur magis recepta aduersus Baldum, &
Salicetum in dicta l. scimus ille nu.... iste nu.... Alex.
in consil. 159. num. lib. 2. & Rodericum Suarez in le
quoniam in prioribus in ampliatione decima. num. 4.
& 5. C. eo. tit. de inoff. testa. qui testatur, hanc esse co
munem opinionem & si male. Idem scribunt Fernan
dus Vasquis in Tract. de successionum progressu lib.
3. in interpretatione dicta l. scimus numer. 1. Verè
conciliando opiniones dicimus secundum Salicetum,
& Alex. in dicta l. scimus ille num.... iste nu.... distin
guimus duos casus. Primus est, quando agitur de iure
petendi ipsam legitimam, seu eius supplementum.
14 Hoc casu necessaria non est aliqua petatio filii: cùm
iis hoc ei dispositione legis competat ipso iure. Ita pro
cedit secunda opinio Baldi, Saliceti, Alexandri, & alio
rum, quo ob id recte affirmant, quod si ipse filius non
petit, dum vixit, attamen illud transmitit t̄ ad suos
heredes, sicuti etiam affirmant Alex. in consil. 128. nu.
lib. 1. & in consil. 150. col. vlt. nu. lib. 2. Ruinus in consil.
26. num. 12. 13. & 14. lib. 3. Ripa in dicta l. si vñquām
q. 42. numer. 10. & Rolandus in Tract. de lucro
dotis q. 47. nu. 9. Hic casus nostro non conuenit, ut ex
subsequenti intelligamus. Secundus est casus, quando
agitur de essentia dominij ipsius legitimæ, an. l. illud
dicat verè translatum in filios, antemque petant legitimā
sibi assignari. Hoc in casu scribunt Salicetus, &
Alexander supracitati, in filios non dici translatum hoc
dominium t̄ ante corum petitionem: & idem tradit
Rodericus Suarez in d. l. quoniam in prioribus am
pliatione decima n. 5. & 8. quid dicit impossibile esse,
quod si filius non petat, ei detur: quia incommutabilis
acquisitio non fit, nisi per agutionem, & effectualem
petitionem, secundum Baldum, & Salicetum prædi
ctis in locis. Idem respondit Ruinus in dicto consil. 26.
numero 14. lib. 3. qui aliquot similibus comprobat, &
Ruinus fecit. Et hic accedunt Craueta in con
sil. 202. num. 35. & M. Antonius Cuchus in Tract. de
legitima tit. Pro legitima non habet dominium filius
in bonis paternis. est pag. 4. in paruis impressionibus.
Et his accedit Angelus in consil. 201. incipit. conside
randum est num. 1. verl. ista itaque sicuti cum declara
bimus in response ad sequens argumentum. Et ac
cedit,

Sedit, quod si ipso iure absque aliqua petitione filius effectus eset dominus huius legitimæ, eam sua aucto-
ritate posset comprehendere quod tamen fallum est si-
cuti scribunt Bartolus in l.2. C. quando, & quibus quar-
ta pars lib. 10. Alex. in consil. 134. n. u. lib. 3. Ripa
in l. in quartam nu. 13. ff. ad legem faleid. Parisius in
consil. 37. n. u. lib. 1. & Cuchus in dicto Tract. de legi-
timia. in tit. legitima est quota bonorum nu. 8. pag. 20.
qui nu. 6. & 7. post a se relatos, tradit, quod nec posse-
fit in ipsa legitimæ constitui potest.

Secundo mouetur surdus in dicto consil. 138. nu. 4.
quod filio non solum debetur legitimæ, sed etiam oes
fructus ex ea percepti post mortem patris, sicuti affir-
mant Bald. in consil. 22. 1. super 1. puncto lib. 4. Capra
in consil. 6. n. 8. in consil. 88. nu. 14. & in consil. 13. n. 10.
Corneus in consil. 265. n. 1. lib. 1. & consil. 265. in fin.
lib. 3. Alex. consil. 69. n. 3. Ruinus in consil. 56. n. 20.
lib. 2. Cephalus in col. 56. n. 49. in consil. 95. n. 19. & co-
fil. 109. n. 29. lib. 1. & Fabianus in auth. nouissima.
C. de inofficio. testa. qui dixit legitimam filio esse quæ
sitam perfecte, mortuo patre abque alia petitione. Et
accident Natta in consil. 156. n. 6. Robertus Maranta
in disputatione decima. nu. 24. Bertrand. in consil. 115.
nu. 2. lib. 5. & Tiraquellus in l. si vñquam. in verbo, re-
ueratur. nu. 270. C. de reuoca. donat. M. Anton. Cu-
chus in Tract. de legitima in tit. de legitima pleno iu-
re relinquenda. n. 10. & ego ipse in consil. 77. n. 14. li. 1.
si ergo fructus legitimæ spectant ad filium ante petitionem
dicendum est et esse dominum ipsius legitimæ, quia
fructus sequuntur dominium. l. fructus. l. in fundo, &
l. ex diuerso. ff. de rei vindica. & l. Herenius ff. de vñbris
etiam res esset alteri obligata l. 1. & l. 2. C. de pigno-
ratione, qua filius cōsequitur fructus legitimæ proue-
nientes ante petitionem, qui dicuntur accessiones
extrinseca eadem ratione filio accrescere debet valor
bonorum sibi spectantium pro legitima, qui valor di-
citur intrinseca accessio, & no extrinseca. Et sanè (sub
iungit surdus) cum hæres non sit dñs legitimæ ante pe-
titione, hic valor, qui creuit no potest ad eū spectare.

Respondeatur ex dictis supra in responseione prece-
denti argumenti in secundo casu, dum post multos di-
xi, filium non effici dominum, nec possessorum legitimæ,
nisi post factam a se eius petitionem. Quo fit, ut ad
eum spectent fructus, qui sequuntur dominum, & pos-
sessorum, sicut ipsum est Surdus suo in argumēto affir-
mavit. Nec repugnant auctoritates doctorum affer-
entiū fructus legitimæ perceptos post mortem patris de-
beri filio. Nam responderetur, Baldus capram, Corneum
Ruinum, & Cephalum respondunt solummodo, filio
debet legitimam, & eius fructus a die mortis patris
& petere eos sic posse non tamen scriperunt, deberi

hos fructus perceptos ab hæredi ante quam filius pe-
rigit sibi assignari legitimam. sic etiam Maranta, Ber-
trandus, & Tiraquellus. Natta vero loquitur de in-
terpellatione, & petitione ipsorum fructuum, que qui-
dem non est necessaria, cum sufficiat, quod petierit le-
gitimam, ex quo in consequentiam censem perisse et
fructus qui sunt ipsius legitimæ accessiones sicuti ce-
sunt Alex. in consil. 127. n. 4. lib. 6. ab ipso Natta allega-
tus, dum suo in casu respondit, fructus legitimæ de-
buisse præstari illi filio, in quem ipsius legitimæ domi-
nium iam fuerat translatum, & ipse Alex. in d. col. 69.
nu. 3. lib. 1. loquitur eo in casu, in quo filia porrecto li-
bello petierat ipsam legitimam. Non est repugnat, qd
Corneus, in d. consil. 265. n. 1. li. & Fabianus in d. auth.
nouissima. n. 119. C. de inoff. testa. sensisse videantur
fructus legitimæ ab hæredi perceptos ante petitionem
filio legitimam esse ipsi filio præstandos quia responde-
tur, Corneum, & Fabianum pro uera admisi. s. opinio
nem illam, quod ad filium transeat dominium verum
ipsius legitimæ et ante petitionem a se factam cum tu-

contrarium verius esse demonstrauimus supra in re-
sponsione ad præcedens argumentum. Non et repu-
gnat responsum illud Angelus in d. consil. 101. n. 1. ver.
in ista itaq; & c. siquidem Angelus duo scribit alterū,
qd qd legitimæ est in specie certa, & determinata, tunc
fructus debetur filio iure dominij, & propterea (volvit
dicere Angelus) non requiritur, quod filius petat, fru-
ctus sibi restituī cum sufficiat petuisse legitimam, ex
quo (vt diximus supra) in consequentiam censemur
petiti et fructus tanquam accessorij, sicuti dixit ipse

Angelus ea ratione, quia natura realiū + præstationum
trahit secum fructus iure dominij. l. Herenius. ff. de
vñbris. & l. si mora. ff. sol. matr. Alterum est quod quan-
do legitima constit. in reliquo quantitatib, vel supple-
mento: tunc non debentur fructus, nisi a dii petuio-
nis; qd intelligit ipse Angelus ipsorum fructuum quia
(inquit Angelus) natura personalium præstationum re-
quirit moram veram, vel inter pretatiū. Itaque fru-
ctus legitimæ, facta petitione legitimæ debentur filio
non autem percepti ante ipsam petitionem cum tunc
nondum filius factus non sit dominus ipsius legitimæ,
vt diximus supra in responseione ad præcedens argu-
mentum in secundo casu.

Tertio sic arguit Surdus in d. consil. 128. n. 6. legit-
ma capitul de corporibus hæreditarij, non autem de
alia re nisi sit de voluntate filij. l. scimus s. repleton
ibi. ex substantia patris. C. de inofficio. testa. & cōmu-
nem opinionem dixit Boer. in q. 204. n. 13. sed si (in-
quit Surdus) filio corpora assignarentur secundū valo-
rem, qui creuit post mortem testatoris, vtique non
præstaretur legitima de re hæreditaria, quia ille valor,
qui superuenit à morte testatoris, non est quid hæredi
tarium, vt dicimus, de fructibus perceptis post adi-
tam hæreditatem, qui non dicuntur hæreditarij. leg.
in fideicommissarij ff. ad Trebell. Et hac ratione, &
argumento vñ sunt prius Curtius iunior in consil. 327.
nu. 7. lib. 3. & Rota Roma. in decis. 347. nu. 6. in pri-
ma parte, in nouissimis.

Respondeatur, vt alia scripti in responseo hac de con-
trouersia reddito in octauadubitatione, in fine, præstan-
dam quidem esse quantitatem ex ipsis corporibus bo-
norum: sed tamen iuxta valorem, & estimationem illius
temporis, quo pater ipse vita funebus est. Si n. statu-
m, mortuo patre, petiūset filius legitimam sibi præsta-
ri, computatio trientis, vel semissis fieret hoc modo.
Prius bona omnia (non enim aliter fieri potest) & sti-
marentur, deinde tot corpora ex estimationis tradener-
tur filio, que essent valoris trientis, vel semissis. Non
ergo res plus valoris, quām ferre potest estimatione illius
temporis mortis patris præstanta est filio.

Quarto sic arguit Surdus in d. consil. 128. nu. 7. legi-
tima est quid vñiuersale, quia est quota bonorum. Ie.
Papinianus s. quartum ff. de inoff. testa. Bartolus. in l.
ex facto. la grande. col. 2. ff. de hæred. in situ. Natta in
in consil. 155. nu. 8. lib. 1. sed in vñiuersalibus veniunt
futura, quia videntur esse de accessionibus. Bartolus
in l. si ita nu. 4. ff. de auro, & argento legato, Angelus
in l. si seruitus col. 3. ver. ultimo restat videre. ff. de fer-
uit. vñban. præd. Natta in consil. 160. nu. 24. lib. 1. &
in consil. 140. num. 12. & Reuiz. in consil. 71. num. 6.
& seq. His accedit & Socinus Senior in consil. 57. n.
34. & num. 4. lib. qui in specie magis respondit, legi-
timam esse quotam bonorum, & ob id quid vñiuersa-
le, quod recipit augmentum etiam ante mortem, & So-
cinus tecum est Natta in consil. 155. numero 8.
& numer. 1. lib. 1.

Respondeatur, rorquando argumentum, sicuti de-
monstrauimus supra in quarto nostra, seu communis opini-
onis argumento.

Quinto argumentatur Surdus in d. consil. 128. nu. 9.
quod legitima est portio certa bonorum, quæ testator
relinquit

relinquit tempore mortis l. cum queritur. ff. de inoff. te-
sta. & tempus mortis inspicitur, vt ibi, & in auth. nouis-
sima. C. eo. & l. si patronum. S. vlt. ff. de bonis libert.
Baldus in l. si aliqua pena. ff. de ijs, qui sunt sui vel alie-
ni iutis. Castre. & Alex. in l. in rationem. la. 2. in prin.
ff. ad legem Falcid. Crotus in consil. 120. num. 15. De-
cius in consil. 19. col. vlt. & in consil. 23. col. vlt. Cotta
in memoria: in verbo. Dos constituta. colum. 2. Natta
in consilio 155. nu. 6. Bossius in Tract. causarum Cri-
minalium. tit. de publicatio bonorum nu. 6. Rolandus
in consil. 85. num. 14. lib. 1. & in consil. 97. nu. 42. lib. 2.
Cephalus in consil. 405. num. 67. lib. 3. & ego ipse in
consil. 149. num. 18. lib. 2. sed si filius non (inquit) Sur-
dus habet bona secundum valorem, qui post mortem
crevit, vtique non habet illam portiōnem bonorum
extantium tempore mortis, quæ ad eum spectat pro le-
gitima, vt gratia exempli (lubinungit idem surdus) si
tempore mortis bona erant valoris mille, & ducentum
& legitima erat tertia, & ita quatuor centum debeantur
post mortem vero testatoris auctus fit valor vtique
ad mille, & quingentacertè si dentur filio bona se-
cundum posterorem valorem, quæ capiant quatuor
centum, non habent tertiam partem bonorum, quæ
testator reliquit mortis sua tempore, quia illa tercia
pars valet quingenta. Et quamvis Doctores (adiungit)
Surdus mentionem faciant de estimatione non tolit,
quia præstata sit legitima in corporibus hæreditarij,
iuxta. S. repleton, & auth. nouissima. Et p. quo-
tam, non autem per quantitatib, & proprie, sive
creuerit, sive decreuerit bonorum valor, hoc non ha-
bet quotam portionem bonorum filio debitam minuere.

Respondetur, calculum fa Surdo initum non satis
concludere, quare rectius ita dicendum est. Suppona-
mus, patrem tempore mortis reliquisse vñicum filium
& iugera centu quinquaginta rusticorum prædiorum va-
loris mille & ducentum, & legitimam esse tertiam par-
tem, atque ita quatuorcentum deberi filio pro legitima,
certe filio non debentur quinquaginta iugera. Sup-
ponamus modo, quid post mortem creuerit valor iplo-
rum prædiorum usque ad duo mille, & quatuor centum
filius habebit viginti quinque iugera ex ipsis prædijs:
quia illius dimidio plus valoris non erat habiturus, si
petiūset ipsam legitimam statim mortuo patre & ob id
augmentum illius valoris cedit commido heredis,
curus dano cessisset diminutio, si ipse filius statim mor-
tuus patre legitimam petiūset, vt statim dicemus.

Sexto sic arguit surdus in dicto consil. 128. nu. 9. ver.
sexto clarum. &c. certum esse, quod si valor bonorum
decreuerit post mortem patris, si ante petitionem legi-
timæ nollet hæres legitimam suppleri, quia reuera ad
id non tenerit. Ergo si augetur valor, non debet per he-
reditem legitima diminui, quia ad eum spectare debet
commido, qui præcipit incommoda. l. secundum na-
turam. ff. de reg. iuris. Et nulla patitur ratio (inquit) sur-
dus (quod hæres possit lucrari, & non pati damnum,
& petere, quis non debet id, cuius contrarium non es),
sed postulatur. Baldus in l. vlt. C. de solu. Signorius
in consilio duodecimoprimo, numero decimoquarto,
circa finem, & Euerardus in centuria legali, loco.
94. sicut ergo diminutio non nocet hæredi, ita aug-
mentum non debet eidem prodesse, quia augmentum
non spectat ad eum ad quem non spectat diminu-
tio leg. scribit. ff. ad Trebell. Ita in simili (inquit
Surdus) arguit Fabianus in auth. nouissima numero
88. & 89. & Ruinus in consilio 97. numero deci-
mo, circa medium, & numero decimotero, libr.
quinto.

Respondeatur quod cum antepetitam, & assigna-
tam legitimam ipsi filio dominium bonorum oīum de-
functi sit apud hæredem, augmentum & diminutio ipsorum
bonorum, & valoris eorum pertinet ad ipsū, hæredem sicuti

Tomus Duodecimus.

in specie respondit Craueta in consil. 202. numer. 25.
quem secutus est. M. Antonius Chuchus in Tract. de
legitima, tit. legitima an augeatur, aucto patris patri-
monio. numer. 3. in fine, qui etiā dānat opinionem Ca-
stren. in l. in ratione. la. 2. in prin. num. 4. ff. ad legem
Falcid. Atamen damnandus non est, si declaretur, &
ad casum nostrum adaptetur. Scribit Castrensis, au-
mentum legitimæ factum post mortem patris deberi
filio, qui ipsam legitimam, seu eius supplementum pe-
tit, atque ita factus est dominus, & e contra, si dimi-
nuta est, damnum ad eum pertinet, quia (inquit) sem-
per res perit, & deterioratur ad incommodum eius
cuicū est. leg. pignus. C. depigno. actio. Ergo a sensu
contrario, si bona relata a Testatore aucta sunt, ante
quam filius petiūt legitimam sibi assignari, atque ita
antequam factus sit eius dominus, omne commo-
dum augmenti, & incommodum ad eum non spectat
sed ad hæredem.

Septimo mouetur Surdus in dicto consil. 38. num.
10. quod sicuti tempus mortis attendit, & secundum
illud fit computatio + legitimæ, ut dignoscatur, quan-
ta sit, ita & non aliter, attendi debet tempus mortis,
quod ad hoc, vt filio pro legitima satisfiat. Nam es-
timatio fit, vt solutio fieri possit, et est ordinata ad con-
volutionem: quando vero fit habet necessariam con-
sequentiam ad suum principium, attendit principiū,
& ad illud trahitur finis. leg. quarta. S. x. vbi.
Baldus. ff. de mino. ieg. damni infecti. S. Sabini. ff. de
damno infecto. Era primordio tituli posterior for-
matur euuentus. l. prima. C. de impo. lucra. descrip. libr.
11. l. lucius in fine de leg. secund. cap. minores. de Bap-
tismo. Tiraquellus de retractu consang. S. 1. gloss. 8.
numer. 26. Craueta in consilio 144. colum. prima &
Cephalus in consilio 17. num. 12. vbi subdit, quod
omnia corrunt, sublatu principio. arg. leg. egi. ff. de
except. rei iud. Non debet igitur uno modo fieri esti-
matio, & alio modo solutio, sed bona debent illomet
præatio assignari pro legitima, quo fuerint estimata
in calculatione legitimæ, alias vna, & eadem res diuer-
so iure censeretur, contra l. eum, qui ades. ff. de visu-
cap. & eo modo quo bona cōputantur in constituendo
totam hæreditatem, eodem modo, & non alio esti-
matio debent in designando legitimam. Haec tenus
Surdus.

Respondeatur paucis, attendi quidem tempus mor-
tis patris quo ad estimationem + legitimæ, vt tanti
sit debitor hæres erga filium dicta leg. cum queritur.
Cod. de inoffici. testamen. Et estimationem fieri vt
sciri possit qua quantitas prædiorum assignari possit
pro legitima. Verum eum filius, non nisi petitione a
se facta, dicatur effectus dominus ipsius legitimæ, vt
diximus supra, sequitur dicendum, quod augmentum
valoris prædiorum cedit commido heridis, non autem
ipsius filij, cuius negligenter adscribitur, quod statim
mortuo patre non petierit ipsam legitimam sibi in tot
corporibus hæreditarij assignari, quemadmodum su-
per demonstrauimus.

O'aud, & vltimo adducitur auctoritas multorum,
qui hanc opinionem secuti sunt. Ita sanè Io. Baptista
Aymus in Tract. de alluvione lib. 2. cap. 20. num. 37.
vers. haec tenus. Io. Petrus Surdus in dicto consil. 128. n.
2. li. 1. idem vila est sentire Rota Roma. in decis. 347.
nu. 4. & 5. in prima parte, in nouissimis, et apertis M.
Antonius Peregrinus in Tract. de fideicommissis, art.
36. nu. 26. verl. contrarium & c. qui eiusdem opinionis
refert Corneum in consil. 265. in secundo dubio. libr. 1.
Gratius in consil. 79. num. 34. lib. 2. Curtius iuniorum
in consil. 327. nu. 7. lib. 3. Surdum in dicto consil. 128. &
Petram in Tract. de fideicommissis. q. 15. nu. 136.

Respondeatur aduersus prædictos esse cōm opini-
onē sicuti attigi supra vlt. argumēto vbi dixi me in alio
responso